Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 9,07,124 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Botanical and other Public Gardens'."

The motion was adopted.

DEMAND No. 23—RURAL DEVELOPMENT

40 (A). Rural Development.

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

"That a sum not exceeding Rs. 49,15,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Rural Development'."

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ (ಎಳಂದೂರು—ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಈ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮನವಿಯ ನಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವ ಉದ್ದೇಶ ದಿಂದ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು 1937ನೆಯ ಇನವಿ ಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಶರ್ಕಾರ ನಡೆನುತ್ತಿದ್ದರೂ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲನ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿನಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲನಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೆಲವು ನಿದರ್ಶನ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ ವಿಲೇಜ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ಸ್, ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ನಪ್ಲೈ, ಡ್ರೈನೇಜ್ ಮುಂತಾದ ಕೆಲನ ಕಾರ್ಯಗಳು ಅಡಕ ವಾಗಿವೆಯಾದರೂ ಅವು ಫಲಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಯಾಗಬೇಕು, ಡ್ರೈನೇಜ್ ಕೆಲನವೆಷ್ಟಾಗಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ರನ್ತೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ನರ್ಕಾರ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಪ್ರಪೋನಲ್ ಏನಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ನಾನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಾದಪ್ಪನವರು 32 ಕಮ್ಯೂ ನಿಕೇಷನ್ ರನ್ತೆಗಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇರೆ ಎಷ್ಟಿ ಮೇಟ್ ತಯಾರಿನಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷ ಗಳಿಂದ ಒಂದೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ನರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ನಾವಿರ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆನ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ 568 ತೆಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ, ಈ ವರ್ಷ ಇಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿರುವ ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇನ್ನೂ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆನಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ಕೇಳಿದರೆ go slow ಪಾಲಿನಿ ಅನುನರಿನ ಬೇಕೆಂದು ನರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಬಾವಿ ಮುಂತಾದ ನೌಕರ್ಯವನ್ನೊದಗಿನುವುದು ನರ್ಕಾರದ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಈ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ನೌಕರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿ ಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪೂರೈನಿಲ್ಲದ ಕೆಲನಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಪೂರೈನಲು ಮತ್ತು ಹೊನದಾಗಿ ಬಾವಿ ತೆಗೆನಬೇಕಾದ ಕಡೆ ತೆಗೆನಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿನಿ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕಲ್ಪನಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡದವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಪುರೋಭಿ ವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ನರ್ಕಾರ ಅನುನರಿನುತ್ತಿರುವ ನೀತಿ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. 19 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಮನೆಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿ ನುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವರ್ಷ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಗೆಂದು ಒದಗಿನಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ನಿಬ್ಬಂದಿಗಾಗಿ ಮಾನರಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಇದುವರೆಗೆ ಜನರಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿನ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಾಬಿನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದ ಪುರೋಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಒದಗಿನಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಖೋತಾ ಆಗಿದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ನರ್ಕಾರದವರು ಆನ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಹಿರ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಣವನ್ನು ನೇರಿನಿ ಎಂಟು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಜಾನ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ನರ್ಕಾರದವರು ಕಣ್ಣೊರೆನುವ ಹಾಗೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮಾಡಿ ರುವುದು ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಷಯ. ಅದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡಗಳದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಹಿಂದಿನ ನರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಷ್ಟು ನಹ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ; ಮತ್ತು ನರಿಯಾದ ಪರ್ಸಾಡೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಂಚು, ಹಣ ವಗೈರೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಜಮೀನು ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿನಿ ಒಂದು ವರ್ಷಕ್ಕಾಗುವ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥ ಗಳನ್ನೊದಗಿನಿ, ಜಮೀನು ಕೊಟ್ಟು, ಎತ್ತು ಮತ್ತು ವ್ಯವನಾಯದ ನಲಕರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ನಹಾಯ ಮಾಡಿ ದರೆ ಆಗ ನ್ವಲ್ಪ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಹಾಯ ಮಾಡಿ ದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಡಿಪ್ರೆನ್ಡ್ ಕ್ಲಾನ್ ಪಾಲಿನಿ ನಮಿತಿಯು ಶಿಪಾರ್ನು ಮಾಡಿರುವಹಾಗೆ 19 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಹಾನ್ಡಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿನು ವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿನಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಫಂಡಿ ನಿಂದ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಜನರಲ್ ಎಜುಕೇಷ್ಷ ಫಂಡಿನಿಂದ ಒಂದು ಕಾನು ಕೂಡ ಕೊಡದಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ. ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಅಮಿಲಿಯೊರೇಷ್ಷ ಫಂಡಿನಿಂದ ಕೊಟ್ಟರೆ ಜನರಲ್ ಎಜುಕೇಷ್ಷ ಬಾಬಿ ನಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕು.

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಚಾರ ಒಂದೇ ನಾಲದು. ಕಳೆದ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದ ನಪ್ಮೇಳನ ಮಾಡಿದರು. ಅದರಿಂದ ನಿವಾರಣೆ ಆಗುವು ದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ಮುಂತಾದು ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿನಿದರೆ ಆಗ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾನ ಹೆಚ್ಚಿ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆ ನಾಕಷ್ಟಾಗಿ ಅನ್ಪೃಶ್ಯತೆಯು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಬೋಂಡ ತಿಂದು ಖರ್ಚುಹಾಕಬಾ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.)

ರದು. ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಎಂ. ಮಾದಪ್ಪ (ಚಾಮರಾಜನಗರ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಿತವ್ಯಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ 49,15,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ 27,25,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹರಿಜನ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೂ ಉಳಿದಿರುವುದನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ 17,800 ರೂಪಾಯಿಗಳು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ 1,56,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮೀಸಲಾಗಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸುಮಾರು 2 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿದೆ. ಇದನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ವ್ಯಥೆಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡುವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡು ವಜಾಆಗಿ ಅದರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟೇಷನಿರಿದ್ದಾರೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ವಶದಲ್ಲದ್ದ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ವಜಾಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇಂಥ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮಿತವ್ಯಯ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಈ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಂಶಯವಿದೆ. ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಇಲಾಖೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆ ಕಂಟ್ರೋಲಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೆ ಅವರ ಸರ್ವಿಸ್ ಏನಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯವಿದೆ. ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ.

Rural Water Supply ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು 1941 ರಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಶ್ರೀ ಗುಂಡಪ್ಪಗೌಡರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಆಗ ತಂದಿದ್ದ 9 ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮೆಷೀನುಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ವಶದಲ್ಲಿವೆ. ಅವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ನೀರಿಲ್ಲ ಅಂಥ ಕಡೆ ಬೋರ್ ಮಾಡಿ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವು ಏನಾದುವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ, ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ತೆಗೆಸಿದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶಮಾಡದಿರುವುದು ಕರ್ತವ್ಯರೋಪ. ಈಗಲಾದರೂ ಸಂಸ್ಥಾನಾವಳಿ 1941 ರಿಂದ 1943ರರ ವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದ್ದಾರೋ ಅವು ಈ ದಿವಸ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿವೆ, ಅವುಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳ ವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಈ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಹಾಕಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಚಾಮರಾಜನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಿವೆಯೆಂದೂ, ಅವುಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದೂ ಕೇಳಿದಾಗ ಅನೇಕ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದೆ, ಆದರೆ ಜನರು ಅವುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದೆಯೂ ಸಹ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಯಂತ್ರವನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳಿಲ್ಲದೆ ನೀರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಸ್‌ನಿಂದ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿಮಾಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬೋರ್‌ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ನೀರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸೌಕರ್ಯಕಲ್ಪಿಸಲು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ (ಹೊಳಲ್ಕೆರೆ—ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯೆಂಬುದು ಬಹಳ wide term. ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಾಗಲಿ ಬಹಳ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ವಿವೇಚನೆಯಿಂದ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಯೋಜನೆಯಿದೆ; ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಿದೆ. ಅದರ ಅಂಗವಾಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನದವರೂ ಸಹ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾವ ರೀತಿಯದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಕೆಲವು ರೈತರನ್ನು ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸಾದ ಯಜಮಾನರನ್ನು ಕೇಳಿದೆವು. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಗಳ ಉದ್ಧಾರಮಾಡಲು ನಲಹೆಕೊಡಿ, ನಾವೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಅನುಭವವಿರುವ ಯಜಮಾನರು ನಮಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಕರ್ಯಮಾಡಿಲ್ಲ, ಅದು ಮಾಡದ ಹೊರತು ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಹಳ ಕನಿಕರವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಥಹ ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲದ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಿವೆ. ಹಿರಿಯೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಒಡ್ಡರಹಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ತರಲು ಹೋಗಿ ಒಂದಿನಲ್ಲ ಸಿಕ್ಕಿ ಸತ್ತಿರುವ ನಿದರ್ಶನವಿದೆ. 1½ ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರು ನೀರು ತರುವಾಗ ಬಿದ್ದು ಸತ್ತಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರೇನೋ ಯೋಜನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಜೆಟ್ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳಿಗೂ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಸಾಲ ಕೊಡಲು ಸುಮಾರು 2½ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಕಡೆ ಅವರ ಗಮನ ಬಿದ್ದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಯದು. ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನ ಆ ಕಡೆ ಬಿದ್ದ

ಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲ ಅಥವ ಗ್ಯಾರಂಟಿನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಲು ಹೊರಟು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಗಾಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋದ ವರ್ಷ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹಂಚಿದರೆ ಒಂದೊಂದು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿಗೆ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ವಾರು ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಂದಾಜು ಇಷ್ಟು ಬರಬಹುದು. ಹೋದ ವರ್ಷ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಉತ್ತರದ ಪ್ರಕಾರ 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ 15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲದೆ ಅರ್ಧವಾಗಿರುವ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ 1,81,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಬಿಲ್ಸ್‌ಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಲ್ಪ ಹಣವಾದ 20 ಸಾವಿರದಲ್ಲಿ 15 ಸಾವಿರ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಕಮಿಷನರಿಂದ ವರದಿ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರವರು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸೀರಿಯಸ್ಸಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿ ನಿಗಾವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಭೆ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಹೊರತು ಇನ್ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲ.

11-30 A.M.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಂತೂ ಹೇಳತೀರದು. ಇದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೀರಿಗೆ ಅಭಾವವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಅಲ್ಲಿ ಬೋರ್ ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಕಾರಣದ ಮೇರೆ ಇದರ ಕೆಲಸವು ಅರ್ಧಕ್ಕೇ ನಿಂತಿದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಬಣ್ಣಕ್ಕೂ ಟೀ ಬಣ್ಣಕ್ಕೂ ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದೇ ನೀರನ್ನೇ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಕುಡಿಯಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ರೆಸ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ನವರು ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗ, ಇವರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಯೊಂದನ್ನು ತೆಗೆಸಿಕೊಡೋಣವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಗುಂಡಿ ತೆಗೆಸಿ ನೀರು ಸೇರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಭಾವಿ ಕಟ್ಟಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಧಾನಮಾಡಿದುದರಿಂದ ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಹುಲ್ಲು, ಜೊಂಡು ಬೆಳೆದುಕೊಂಡು ಅದು ಹಾಳುಬಿದ್ದಿದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಕಮಿಷನರ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ತಂದರೂ ಸಹ ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ನಿಗಾಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಅಭಾವ ಬಹಳ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕಷ್ಟವಂತೂ ಹೇಳತೀರದು. ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಹರಿಜನ ಕೇರಿಗೆ ಗುಡಿಸಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿ ಬಿದ್ದಾಗ ಆರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ನೀರಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಶೋಚನೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಒದಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ನಿಗಾ ಕೊಟ್ಟು, ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ್ಯಾವ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಭಾವಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದು ಅವುಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್‌ಮಾಡಿಸಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾದರೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಾದಯ್ಯ (ನಂಜನಗೂಡು—ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮಿ, ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯವೆಂಬುದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ವಿಚಾರವೆಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾದುದಿಲ್ಲ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷರ್ಷರವರು ಸಹ ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದಂತಹ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯ ಅವರ ಕೈತಪ್ಪಿ ಸರ್ಕಾರದ ವಶಕ್ಕೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನೇರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಏಜೆನ್ಸಿ ಮೂಲಕ—ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಮತ್ತು ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ—ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿ ಇಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇವರು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಕಾರ್ಯನೀತಿ ಬದಲಾವಣೆಹೊಂದಿ ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಷ್ಟು ಕಾರ್ಯ ಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿ ಇರತಕ್ಕುದು ಅಗತ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನರ್ ಸಹ ಅವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ "The principle envisaged in the plan is the agricultural and rural development" ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಂಡಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಈ rural development ಎಂಬುದನ್ನೇ ಧ್ಯೇಯವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಅದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೇರೆಯವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ backward communities—depressed class ವಿಚಾರ ಸಹ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಏಜೆನ್ಸಿ ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ State level ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕಮಿಷನರ್, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ levelನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಆಫೀಸರ್, ತಾಲ್ಲೂಕು level ನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಷ್ಟು ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಅಲ್ಲದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದಾರವಾದ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕು. ನಿಮ್ಮವರ್ಗದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧನೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಮಿಷನ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಾದಯ್ಯ.)

ರಿಗೂ ಮತ್ತು ಆಯಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಇದರ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಜಾಧಿಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹಣ ನದ್ಯುನಿಯೋಗವಾಗದೇ ಹೋಗಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಕಮಿಷನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಆಯಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಿಘ್ನವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು Cabinet level ನಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಬಗ್ಗೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅರಣ್ಯರೋಧನವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri J. MOHAMED IMAM (Jagalur).—Sir, rural development work is the most important work that the Government can undertake because it affects the well-being and welfare of 8 millions of people who are living in the rural areas. But the allotment made for their welfare is very inadequate. The allotment made during this year is Rs. 49,15,000 and if we deduct from this amount, the amount set apart for Harijan welfare which comes to Rs. 27,35,000, we have only a sum of Rs. 21,29,000 which is to be spent on the rural development work to promote the welfare of the rural masses. This is inadequate and quite insufficient. Out of this amount, the amount actually set apart for improvement work is: For works outlay Rs. 12,64,000; local development work Rs. 6,35,000. There is no allotment for rural communication. There is no amount set apart for rural sanitation, for rural health or for the improvement of drainage in rural areas. They have set apart only Rs. 6,35,000 for local development works and details are not given. I think Government seems to be thinking that this is an optional item which they may or may not undertake. What we have to consider is this. We are faced with an estimate of Rs. 12,00,000 for works outlay and Rs. 6,00,000 lakhs towards the local development work; whether this is quite sufficient, is the question. Sri Duggappa has suggested that a survey has to be made of the entire State to find out the actual needs of the rural areas. Sir, various experiments have been tried from the beginning to improve the conditions of our rural population. When Sri Gundappa Gowda held this important portfolio, he introduced various schemes for rural uplift and rural development and he employed the services of *Gramasudharakas* and the Government were making substantial allotment towards drinking water wells, sanitation and rural communication. This scheme was followed by another scheme which the previous Government launched for the purpose of rural development; and various development committees - rural development committees, taluk development committees were constituted to carry on this work and substantial grants were set apart and were made available to those committees. But despite the work of these committees, the condition of the villages still remains deplorable. The state of affairs at present is that the Government are not in a position to tackle this important problem of rural development; and we find for the last two or three years, the important work of providing drinking water wells to the villages is very much neglected. The district boards are finding themselves helpless and they have almost shoved this responsibility on the Government. The Government says that the responsibility is on the district boards and between the district boards and the Government, the villagers have to suffer. During the last three years, it has been found that this important work has been neglected. Last year, the amount spent for the entire State towards water supply is only three lakhs —Rs. 3,63,000 to be accurate; and it was pointed out in the course of the question-hour that this amount would hardly touch the fringe of the problem. This year, they have made an allotment of ten lakhs. I would like to know what is their existing commitment for the completion of the incomplete wells. It was pointed out the other day by the Hon'ble Minister for Rural Development that they need more than 25 lakhs to complete the existing wells; if so, where is the provision?

Sri T. CHANNIAH—About 16 lakhs.

Sri J. MOHAMED IMAM—Sixteen lakhs you need to complete the incomplete wells ? Have you set apart that amount ? If you allot only 10 lakhs, it is impossible for you to undertake new wells. I can tell you, Sir, that there are thousands of villages without drinking water wells. And again, Sir, I find this year that no provision has been made towards rural communication. That is a very important work. Many of the villages I dare say have no communication with bigger cities and you have not made any allotment towards rural communication. There was an allotment of Rs. 4,89,000 during the year 1951-52; during 1953-54, the allotment was one lakh as against which there has been an allotment of Rs. 81,000 for the next year. This is an important work and you should not neglect. In this connection I must also point out the state of existing rural communications —inter-village communication roads. Government takes credit that they spent nearly one crore of rupees towards this inter-village communication. It is true that they have spent a substantial amount. But there is no provision in the budget towards their maintenance and upkeep. Unless some care is bestowed on these roads, unless Government takes adequate measures for their maintenance, I caution the Government that the entire amount they have spent in bringing these roads into being will be a waste. Many of these roads that have been constructed at great cost are now practically useless and unless Government make proper provision for their maintenance, the entire amount that has been spent may go to waste and I am sorry that the Government have not realised the seriousness of this problem.

In this connection, Sir, I would like to make a suggestion to the Government. If they are unable to find necessary funds for the repairing of these roads, I would suggest to them that they insist on every panchayat to set apart 5 per cent, if possible 10 per cent, of their income ; pool all this sum together and devote it for their maintenance. The Government also may contribute an equal amount. If the income from all the Panchayats is about Rs. 20 lakhs, if they set apart 10 per cent, they will get about 2 lakhs and if Government contribute another two lakhs and earmark this amount for the maintenance of these inter-village roads, a lot of good work can be done.

Sir, I must also point out another aspect of the rural development work. After all, what is it that the villages require ? A village requires a school, medical facilities for a group of villages and drinking water-wells, sanitation and rural communication. As pointed out by Sri Duggappa, the Government must undertake a survey of the entire State. They must find out how many villages need drinking water wells, how many villages need improvement in sanitation ; they must make a survey of the entire State and ascertain how many drinking water wells are needed and prepare a comprehensive programme. After preparing such a programme, they must find out how much amount they can set apart every year for this development work. They must have a comprehensive idea of the work before them before making any budget allotment. They must know what work is needed to be done ; what amount of work has been already done and how much is pending and then provide suitable amounts in proportion to the magnitude of work that is expected to be taken up. Otherwise, such a budget provision like Rs. 10,00,000 will be a mere eye-wash ! This provision of Rs. 10,00,000 will not bring any new well and what is more, my fear is that even this sum of Rs. 10,00,000 may not be spent before the close of the year. I must also point out that no amount has been set apart towards sanitation and other important works. Details are not given and I am afraid that this sum may not be utilised. I hope the Hon'ble Minister may give us the details as to which purpose this allotment has been made and for which purpose this will be utilised.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಎಲ್. ನುಬ್ಬಮ್ಮ (ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು-ಮೂಡಿಗೆರೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಜ್ಞೋತಾ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಮುಂಡಿನಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು

(ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ. ಎಲ್. ಸುಬ್ಬಮ್ಮ.)

ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದರ ವರದಿ ಏನಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವರ್ಷ ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹಣಕೊಟ್ಟು ಸೇತುವೆ, ರಸ್ತೆ ಮುಂತಾದುದನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಲೆನಾಡು ಬಹಳ ಅಭೂತ ಪೂರ್ವ ಮೂರೆ, ಬಹಳವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಯಿರುವ ಕಾಫಿ, ಏಲಕ್ಕಿ, ಪೆಣಸು ಮುಂತಾದುವು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಅವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯವೂ ಹೆಚ್ಚಿ ರೈತರಿಗೂ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ್ದು ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿದ್ದರೂ ನುಮಾರು 10-20 ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಂಟಿನಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಸರ್ಜನ್ ಸಹ ಇಲ್ಲದೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಣಂತಿಯರಿಗೆ ಮಲಗಲು ಮಂಚಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲದೆ ಅನೇಕರನ್ನು ನೆಲದಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಖಾಯಿಲೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಲು ಅವಕಾಶ ವಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮನಸ್ಸುಮಾಡಿ ಮಂಚದ ಅನುಕೂಲ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಸೂಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡಲೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಡಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಬಾಣಂತಿಯರಿಗೆ ಮಂಚಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಬೇಕು.

ಅಲ್ಲದೆ ಬಡಜನರು ಬಂದರೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಔಷಧಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಣಕೊಟ್ಟು ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯಪಡೆಯಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದ ವರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್‌ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಟ್ಯೂಬುಗಳನ್ನೊದಗಿಸಿದೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಅವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಜನರಿಗೆ ಅದು ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಚಿಕಿತ್ಸೆಪಡೆಯಲು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದಿರುವವರಿಗೆ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಮೇಲೆ ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮಾರ್ಗ ಸೌಕರ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಲೆನಾಡಿನಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ರೈಲುಮಾರ್ಗ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಹೇಳಿದರೂ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರ ಶಿಫಾರ್ಸು ಸಹ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿರುವ ಅನಾನುಕೂಲವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ತಕ್ಕ ರೈಲ್ವೇಸೌಕರ್ಯ ಜಾಗ್ರತೆ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು.

ಕಟ್ಟಡಗಳ ಅಭಾವ ತಪ್ಪಿಸಲು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಯವರು ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಹಾಕಿದಾಗ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮನೆ ಸಿಗದೆ ಟಿ.ಬಿ. ಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ಸಮೇತ ವಾಸಮಾಡಿ ಹೆಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳಾದಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಖಾಯಿಲೆ ಬಿದ್ದುದರಿಂದ ರಜ ಪಡೆದು ಅವರು ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಹೀಗಾದರೆ ಯಾರುತಾನೆ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ! ಹೌಸ್‌ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಸಿಟಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಲೆನಾಡಿಗೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿರಲು ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಏಮರ್ಶೆಮಾಡಿನೋಡಿ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಮೈಸೂರಿಗೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಜನರನ್ನೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಅದು ಉದಾರನೀತಿ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡು ಎಷ್ಟು ನಿರ್ಲಕ್ಷವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಿದ್ದೂ ಹೊಸ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಸೇರಿದಮೇರೆ ಮಲೆನಾಡಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಖಂಡಿತ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಯಿಲ್ಲ; ಸೇತುವೆಯಿಲ್ಲ; ನ್ಯೂಲು ಇಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮಲೆನಾಡನ್ನೇ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಖಂಡಿತ ಮಲೆನಾಡು ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ ಎಂತ ಇದನ್ನು ನಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri T. CHANNIAH (Minister for Public Health and Local Self-Government).—Mr. Speaker, Sir, within the short time available at my disposal I wish to meet some of the points urged by my friends. I am happy to see the keen interest displayed in the matter of rural water supply. As has been felt by the members of this House and by the people living in rural areas, the need for providing good drinking water supply in villages is urgent and the problem needs to be tackled in right earnest. Government are not only alive to the situation but have been taking all possible steps in this direction. Despite a deficit budget, Government have provided a sum of Rs. 10 lakhs for the purpose. A sum of Rs. 7 lakhs will be made available out of Land Revenue Assignments. 2090 well works are in various stages of progress. Pending claims of contractors will have to be settled. Fresh works will be started wherever necessary, after a detailed examination and in order of priority as decided by the Deputy Commissioners and other local officers. In this connection I might mention that a target of 10,805 well works was aimed at under the Five-Year-Plan. 8149 well works have been completed by the end of March 1953 and 2666 well works have been started and are in several stages of progress. All these works would be completed by the

end of next year. Some members pointed out that the amount allotted in the Budget from the land revenue assignment is not sufficient. I may assure the House that every possible action would be taken from the land revenue assignment.....

Sri M. LINGANNA (Nanjangud).—May I know how it is 7 lakhs when it is purely a fund operated by Local Bodies?

Sri T. CHANNIAH.—According to the Village Panchayets and District Boards Act, 25 per cent of the land revenue will go to the Village Panchayets and District Boards and the amount thus due is about 28 lakhs. Out of the amount, 7 lakhs of rupees have been assigned for water supply.

Then, with regard to the point raised by Sri B. Rachiah, the Chief Minister has mentioned two or three days back that for the amelioration of the Depressed Classes, a sum of 32 lakhs have been spent and the important measures undertaken are the construction of nearly 30,000 houses and the grant of one lakh of acres of land. For scholarships and formation of A. K. colonies and such other amenities the total amount spent is nearly 32 lakhs and odd.

12 NOON.

Government have taken action to see that the amounts unspent out of the grants allotted for the uplift of Harijans does not lapse at the end of the year. It will be funded. Any suggestions by Hon'ble Members for improving the condition of Harijans will be considered.

Regarding civil disabilities, orders have been passed in regard to the removal of disabilities. Government have been implementing the provisions of the Civil Disabilities Removal Act. Instructions have been issued to Deputy Commissioners to see that the provisions of the Act are implemented.

Mr. SPEAKER.—The question is:

"That a sum not exceeding Rs. 49,15,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Rural Development'."

The motion was adopted.

DEMAND No. 24.—VETERINARY.

51. Veterinary Charges.

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

"That a sum not exceeding Rs. 29,11,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the year ending 31st day of March 1955, in respect of 'Veterinary Charges'."

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರು ದುರ್ಗ).—ಸ್ವಾಮಿ, ವೆಟರಿನರಿ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನಾನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯವೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಎಷ್ಟು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಳಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯ, ಉತ್ತಮವಾದ ಮೇವು. ಪಶುವೈದ್ಯ ಮತ್ತು ರಿನರ್ಟ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು.

ಪಶುವೈದ್ಯಸಹಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಮಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ದನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ, 28 ಸಾವಿರ ದನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು, 25 ಸಾವಿರ ದನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪಶುವೈದ್ಯಶಾಲೆ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನದಲ್ಲಿದೆ, ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಸಹ ನನಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಉತ್ತಮವಾದ ಮೇವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ಗೋಮಾಳ ಎಷ್ಟು ನಿಷ್ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವು ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಗೋಮಾಳ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತರಿಗೂ ಅವರ ದನಕರು ಎಮ್ಮೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಮೇವನ್ನು ಅವರೇ ಯಥೇಚ್ಛವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ದನಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಮೇವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇತರ ಯಾವ ಕೆಲಸವಾಗಲಿ—ತಳಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯವಾಗಲಿ ಅಥವಾ ರಿನರ್ಟ್ ಕೆಲಸವಾಗಲಿ—ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ರೈತರಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿರುವ ಅಂಶವೇ ಆಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೈತಾಪಿ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಮೇವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತಮವಾದ ಹುಲ್ಲು, ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ಬೇಕಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕು.